

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 3

88. ÅRGANG

14. FEBRUAR

1976

14/2

VINTERKULDE

(Side 40)

QUI BONO?

(Side 38)

BOKHYLLEN

(Side 46)

En katolsk mening om saken

Det er ingen hjelp for en redaktør i å «sitte ihjel» Vatikanets erklæring om seksualetikk. Vi kan ikke late som om ingen ting har hendt, vi kan ikke stryke over problemene til det blir varmere i været, og vi må tåle det ubehag mange føler. Men i langt høyere grad enn denne redaksjon skjønte for noen uker siden, er det påkrevet at vi gjør kjent den blandede mottagelse dokumentet faktisk har fått i den katolske verden. Jeg skal prøve å gjøre det:

Først noen ord om erklæringen, en erklæring som ikke er bindende, men som selvfølgelig må mottas med respekt og forståelse. Ingen er tjent med at innholdet bagatelliseres eller feies til side av utålmodige trosfeller:

Papiret heter i den engelske oversettelsen *Declaration on Certain Questions Concerning Sexual Ethics*. Det er undertegnet av kardinal Seper i Troskongregasjonen og Kongregasjonens sekretær, pater Jerome Hamer, op. Det er på 6 000 ord, ble påbegynt for ni, ti år siden etter Pavens ønske og har vært skrevet av et internasjonalt team av moralteologer, herunder også medlemmene av Den Teologiske Kommissjon. Hensikten har vært å gi et svar til de mange innen Kirken som har bedt om en klar uttalelse om seksualetikk i dagens situasjon i lys av de nyeste videnskapelige forskningsresultater.

Erklæringen er ikke en fullstendig redegjørelse for seksualetiske spørsmål, men konsentrerer seg om visse problemer som har vært drøftet de siste årene: hvordan kristne skal vurdere ting som sex før ekteskapet, homoseksualitet o. a. Dokumentet understreker det objektive onde i visse

seksuelle handlinger, men fremhever at man må være forsiktig med å dømme om enkeltpersoners skyld.

I dagens situasjon forfaller ofte moralbegrepene. Gjennom massemedia og underholdningsindustrien har det kommet så langt at tøylesløs forherligelse av sex har trengt frem til undervisningen og forgifter de enkeltes sinn. Men i moralske spørsmål kan ikke mennesket ta avgjørelser som bygger på personlige innfall. Det finnes en lov som er gitt av Gud, en lov som menneskene må adlyde. Prinsippene og normene for seksualetikken stammer ikke fra en foreldet kulturforn, men er basert på Kirkens kjennskap til den guddommelige lov og til menneskenaturen. Seksualakten må (og jeg siterer den engelske oversettelsen) «preserve the full sense of mutual self-giving and human procreation in the context of true love». Seksualakten er moralsk god hvis den ikke ødelegger dette mål. «The use of the sexual function has its true meaning and moral rectitude only in true marriage.»

Så mye i denne omgang om dette. Det ble temmelig raskt klart at dokumentet fikk en meget blandet katolsk mottagelse. Det kjente katolske tidsskrift i London, *The Tablet*, sier således redaksjonelt, i en av de beste kommentarer til denne saken jeg hittil har sett:

«Mange vil hilse Vatikanets dokument velkomment som en ypperlig og utfordrende bredside mot noen av vår tids åpenbare onder. Men andre, man-

QUI BONO

Av Åg

ge katolske legfolk og prester som holder på med pastoralt arbeide vil antagelig ganske enkelt spørre: *qui bono?* Hvilken hjelp er det i at en slik uttalelse blir avgitt på denne måten og på det nåværende tidspunkt? Vi vil ikke forsøke å vurdere virkningen av erklæringen i helt andre kulturer, i Latin-Amerika, i Afrika, i Det fjerne Østen — eller i Italia. Vi kan ikke bedømme om teksten gjelder for de forhold unge menn og kvinner lever under disse stedene eller om den er relevant i de daglige erfaringer man gjør. Her i landet kan erklæringen i det minste ikke betegnes som særlig tilfredsstillende. Den kan helt tydelig ikke ha noen virkning i det hele tatt på bølgen av rå utnyttelse av sex og pornografi - en bølge som selvfølgelig virker like krenkende på intelligente og følsomme humanister som på kristne fra alle trossamfunn. Når det gjelder erklæringens virkning på katolikker, kan man spørre seg om man kan vente at den inneholder annet enn brede almindeligheter og forbud. Hvis det er riktig, er svaret at det ville være like bra ikke å sende ut denne teksten. Fordi den ikke kan måle krefter med de spesielle forhold, men kan virke splittende, gjøre folk motløse og misfornøyde nettopp i de områder og blant de mennesker hvor det særlig trenges dyp forståelse, klokskap og kjærlighet.»

The Tablet (redaktør Tom Burns) minner derefter om at det er en gammel skikk i Kirken å skjelne mellom moralteologi og pastoralteologi, altså

NO?

Rønning

mellom de grunnleggende prinsipper og deres anvendelse. I århundrer har det vært karakteristisk for Kirken at den har vært meget streng på det første området og smidig på det andre, i stand og villig til å tilpasse seg forskjellige forhold og hjelpe menneskene. Dette fungerte utmerket så lenge det bare var geistligheten som stelte med teologi, i dag når en teologisk erklæring alle, oversatt til mange sprog. Alle, uansett deres evne til å bedømme en slik tekst. Den når også den yngre generasjon som ofte har vanskelig for å forstå den gamle fremgangsmåten og som ikke vil ha noe skille mellom sine prinsipper og praksis.

Grensene mellom moral- og pastoralteologi blir også utydelige når de udiskuterbare kristne moralidealene blir, som i dette dokument, skarpt presisert, men fulgt av synspunkter og advarsler som mange katolske spesialister i dag vil finne utilstrekkelige, det gjelder for eksempel punktene om homoseksualitet og masturbasjon. Tonen er enkelte ganger etter manges mening urealistisk og gjør erklæringen mindre troverdig. Det ulykkelige ved det er at Guds budskap om kjærlighet og nestekjærlighet kommer i vanry.

Og bladet fortsetter:

«Det har alltid vært karakteristisk for den katolske kirke at den har gitt oss de viktigste prinsipper og idealer forankret i Skrift og Tradisjon. Men samtidig har den alltid forstått at det som Newman kalte den «aboriginal

catastrophe» har laget en forvirret verden hvor det alltid er hindringer i veien for å virkeliggjøre de kristne idealene i enkeltmenneskers liv og i samfunnene. Vår verden ville ikke ha blitt bedre, men en helt annen verden, hvis de pavelige uttalelser de siste år om Krig, om Rikdom og om Nød hadde blitt godtatt. Folk forstår etter hvert at de ikke blir det og ikke vil bli fulgt. Dette er ikke grunn til fortvilelse eller kynisme, men lar oss forstå at vi må søke Kristi hjelp for å ha tro, håp og kjærlighet i våre liv og for å kunne gi disse ting videre til andre. Selvfornektelse spiller en viktig rolle i dette. Moralproblemer er ikke på noen måte bare seksualproblemer, like ofte er det andre svakheter vi står overfor. Det er en hel serie av slike ting som de kristne daglig møter. De løses ikke ved lovbestemmelser alene.»

«Katolsk pastoralteologi har gjort store fremskritt de siste årtier, ny viten fra psykologi og sosiologi er blitt podet inn i en autentisk åndelig tradisjon slik at den pastorale omsorg i dag brukes av erfarne prester, leger og sosialarbeidere for å hjelpe mennesker som er i en nød som man tidligere ikke mestret. Den omsorgsfulle, arbeidende Kirke er ikke lenger tilfreds med å lukke døren i ansiktet på mennesker med kategoriske forbud.»

«Dette dokument kunne sees som en direkte avvisning av ethvert fremskritt i rådgivning i det katolske miljøet. Det fjerner seg også øyensynlig totalt fra det tålmodige arbeide og de positive resultater man har oppnådd i andre kristne tradisjoner. . . . Et spørsmål må stilles: Har våre adskilte brødre helt feil i moralspørsmålene? Hvis ikke, må man også regne med deres syn. Når, som i dette dokument, dette ikke gjøres, vil mange bedrøvet konstatere at *the Holy Office* ikke har skiftet karakter, selv om det har skiftet navn.»

Skriver The Tablet.

Det er altså etter min mening ingen hjelp i å fortie dette rabalderet. Andre vil ha en annen mening.

NESTE SIDE:

Andre
røster

Vil De høre en katolsk mening?

■

Så les
St. Olav
hver
14. dag

Pastor Michel Beckers er fra og med 1. februar i år og inntil videre konstituert som sogneprest ved St. Paul Menighet i Bergen.

Pater Jo Neve er fra 1. januar i år utnevnt til Økumenisk sekretær etter Pater Jan D. Boers, O.F.M. som har bedt seg fritatt.

Oslo, 1. februar 1976.

† JOHN W. GRAN
Biskop

Bladet ST. OLAV blir av noen skjønnere plasert til venstre eller til høyre i det politiske bildet.

ERKLÆRINGEN:

ANDRE RØSTER

Også i London er det andre og mer positive uttalelser om erklæringen, for eksempel en klok og sindig lederartikkel i avisen *Catholic Herald* den 23. januar.

Ifra Wien og Utrecht har det kommet telegrammer gjennom KNA, det katolske nyhetsbyrået, hvor de østerrikske og nederlandske biskoper uttaler seg. De siste understreker blant annet at dokumentet fra Troskongregasjonen må sees som en appell og som en veiviser. Det er imidlertid nødvendig at man også føyer til anvisninger for sjelesorgen, heter det.

Fra Los Angeles og Cincinnati har det kommet brev til Rom hvor kardinal Manning og erkebiskop Bernardin sier at «biskoper, prester, ordensmedlemmer og legfolk i deres områder har mottatt erklæringen om seksualetik med glede og takknemlighet.»

Mrs. Phyllis Bowman, leder for det britiske Society for the Protection of Unborn Children sier at hun er glad for Kirkens klare standpunkt og at de fleste unge mennesker hun kjenner er det samme.

ST. OLAV
KOSTER
KR. 60,— PR. AR
KOMMER HVER
14. DAG

Pave Paul VI under feiringen av messen i Peterskirken på Den internasjonale Fredsdagen.

TERKULDE

Særlig for de som ikke leser oss fast, blir vi fort folk som «har kommet inn fra kulden» og som skjuler oss i Kirkens lune favn som mistenkelige oppviglere eller som hyklerske besteborgere. Selv mennesker som vi har jevn kontakt med blir nok enkelte ganger forvirret. Den eller den artikkelen passer ikke inn i «mønsteret».

La oss for eksempel se på forrige nummer. Artikkelen *Fransk oppgjør med blåøyd kristen marxisme* må kanskje ha forundret noen som har trodd vi egentlig var talsmenn for en slags from klassekamp. Akkurat som enkelte vel tror at vi tar inn pavebilder i bladet for å stå på god fot med Kirkens ledere så lenge som mulig. La oss få lov til å forsvare oss i kulda:

Maurice Clavels «oppgjør med de blåøyde» var provoserende, egnet til å skape debatt. Det er ting i det han skriver, spesielt i hans tone, som ikke burde bli stående uimotsagt. Personlig har undertegnede liten sans for «kristne marxisters» drømmer og tanker, men jeg vil heller ikke si ja og amen til Clavels rasende utbrudd. Likevel trykker vi ham? Ja, blant annet fordi vår oppgave, slik vi ser den, er å gi et variert bilde av dagens katolske meningsbrytninger. Men ingen skal av den grunn tro at vi selv skifter ham hver fjortende dag.

Vi er kort sagt ikke hundre prosent enig i alt stoff vi bruker.

Det er en enighet som ikke kreves av oss lenger.

Men vi nekter som før å la oss plasere på den eller den politiske fløy, vi søker vårt stoff der hvor vi

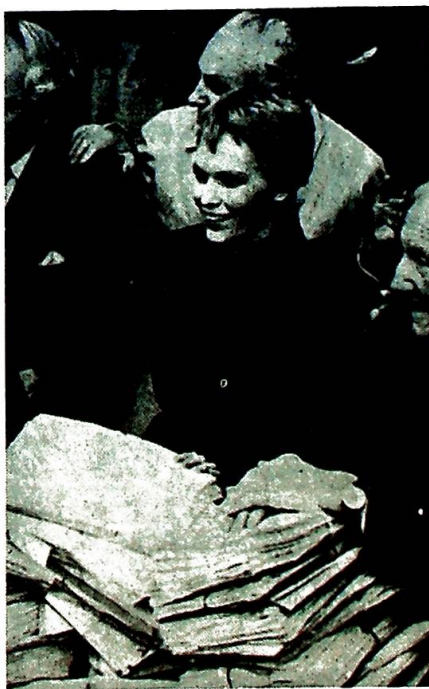
mener det finnes uten å bekymre oss for mye om hevede øyenbryn og alle muligheter for å bli misforstått. Clavels artikkel må bedømmes ut fra det, vi gjengir hans ord og uttrykk uten å pynte på dem, det er ikke vår redaksjonelle form å være like dramatisk.

A. R.

MIA FARROWS UNDERSKRIFT

Skuespillerinnen Mina Farrow, gift med dirigenten Andre Previn, var med på å overrekke en skrivelse til Underhuset hvor 425 000 kvinner ba om strengere abort-lover. Mia Farrow sa etterpå: «Jeg har aldri før vært politisk engasjert, men dette er et spørsmål om liv eller død.»

En
klovn

Vår filmmedarbeider Per Bang kjenner Baltus og Espens problemer.

I forrige nummer av ST. OLAV hadde han en, etter min mening, skarp og morsom omtale av den amerikanske filmen «Rollerball» og noterte at de «store» filmer idag mer og mer kretser om vold og undergang.

«Med Hollywoods fromme sans for bibelske temaer er det bare et spørsmål om tid når vi får se filmatiseringen av Dommedag», skrev han.

I tegneserien «Knøttene» ferdes noen av dem som vokser opp under denne «bølgen».

Vi så nylig at de sto i kø foran billettluken på kino. Den lille lyse piken, som står bakerst, spør Espen: — Hva heter filmen?

— *Foten*, svarer Espen, snur seg og slår dramatisk ut med hendene: — Den handler om en kjempfot som knuser alt levende og overtar makten på jorden.

Den lille, lyse piken blir nervøs:

— Det er visst ikke noe for mitt følsomme sinn. — Gjør som du vil, sier Espen og kjøper billett: — En barn.

På neste bilde ser vi at den lille, lyse kommer hjem til Baltus som sitter foran tv-apparatet.

— Jeg trodde du gikk på kino? sier Baltus.

Hun tar av seg kåpen:

— Filmen hørtes ikke noe særlig ut.

De sitter sammen foran fjernsynsskjermen. Baltus sier: — Torsdag kommer en fin en, den heter *Øyne* og handler om noen kjempeøyne som kontrollerer verdensrommet.

Og den stakkars lyse piken sier: — Det er tenkelig at jeg kommer til å bli mye syk i neste uke.

Så oppkonstruert er altså disse redsleene at det kan hende at de mest forvirrede av oss melder seg syke på Dommedag.

Eller følger bedre med i vår filmspalte. Noen katolikker rynker på nesen av den spalten, det skulle de antagelig ikke gjøre. Tenk på Knøttene.

«FRA KATOLSK

PRESSE» - side 48

TIME

A. R.:

LA

KOM

Messengers
of Love and Hope

LIVING SAINTS

Mother
Teresa

Den nå 66 år gamle Moder Teresa i Calcutta er vel også i år kandidat til Nobels Fredspris. Den norske komiteen hadde en lykkelig hånd da den ifjor valgte den russiske fysikeren Andrej Sakharov, komiteens prestisje ble styrket både her hjemme og ute ved den beslutningen. Vi på ST. OLAVs redaksjon hadde noen måneder tidligere brakt inn Teresa's navn, men som vi skrev da det ble kjent at det var Sakharov som fikk prisen:

«Vi synes fremdeles at hun (Moder Teresa) før eller senere fortjener den støtte og anerkjennelse som en Fredspris betyr. Men den avgjørelsen som foreligger berører ikke dette, disse kandidatene var ikke motstandere. Sakharov er et udmerket valg.»

Vi er i øyeblikket midtveis i februar. Det er tidlig kanskje for en ny diskusjon om dette års utdeling, men vi vil gjerne minne om det vi skrev ifjor. Muligens inspirert av bladet TIME's store oppslag ved juletider om SAINTS AMONG US (se bildet), historien om Moder Teresa og andre enkeltmennesker fra forskjellige miljøer og trossamfunn som i en brutal ufredstid skaper håp.

I en verden hvor våpenmakt, korrupsjon og hensynsløshet tilsynelatende hersker, er jo Teresas ord revolusjonære:

ST. OLAV

KATOLSK

TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 60,— PR. ÅR

Nye abonnenter får tilsendt postgiroblankett.

HJENNE MIE I 76!

«Den verste sykdommen i dag er ikke spedalskhet eller tuberkulose. Det er følelsen av ikke å være ønsket, av å være uten beskyttelse, forlatt og overgitt av alle. Det største onde i dag er mangelen på kjærlighet, den skrekkelige likegyldigheten mot naboen og mot de som sitter i veikanten, mot de som er hjemsøkt av ut-sugning, ødeleggelser, fattigdom og sykdom.»

Det er mange måter å kjempe fredens sak på — i internasjonale konferanser som i dagliglivet. Det er visst på tide også å invitere hit et menneske som kan åpne manges øyne for en helt annen dimensjon i fredsarbeidet. Etter vår mening gjør Moder Teresa det og har gjort det siden hun for mange år siden fant den døende kvinnen i slummen i den indiske millionbyen. Kvinnen lå i rennestenen i et smug, rottene gnaget på hennes ben, det krøp allerde mark rundt i øynene hennes — mens hun levde. Teresa vasket henne, ga henne noe å drikke og spise og trakk henne på en kjerre til et sykehus hvor hun maste og argumenterte til den døende fikk en seng og noen timers fred og verdighet.

Siden det første tilfellet har hun og hennes medsøstre gjort dette arbeidet dag etter dag, natt etter natt i årevis — i en storby som går for å

være en av de hardeste og ulykkeligste i verden.

Moder Teresa har også fått høre kritikk. Hun roter i en byll som må skjæres radikalt vekk, sier noen. Det er mulig det at Calcutta ikke blir frisk før, men jeg tror ikke Teresa grunner særlig mye på det. Hun har for mye å gjøre, fra hun starter dagen ved halv fem-tiden om morgenen til hun hører det er midnatt og ikke orker mer. For henne er menneskene viktigst, ikke store planløsninger og politiske teorier. Man breider hene at hun har brukt så mye tid på de døende. Bruk din tid på de levende, hender det at kloke folk sier.

Men da ler Moder Teresa og svarer mildt: «Skal de ikke få oppleve litt menneskelig kjærlighet, i det minste i et par timer?»

I den bølgen av dårlige nyheter som daglig skyller inn over oss fra Østen — uskyldiges undergang og

*En katolsk
mening
om saken*

fortvilelse og elendighet og død — er Teresa for uendelig mange et levende tegn på at det finnes noe annet enn pessimisme å møte alt sammen med. I Calcuttas gater, ofte med en ukjent og uønsket døende på en drakjerre, har hun blitt et tegn på fred og medmeneskelighet. Og derfor vil kravet vokse seg sterkere og sterkere de neste månedene: *hedr denne enkle kvinnen nå*. Pengene er ikke det viktigste, selv om de kommer godt med i det arbeidet hun og hennes medsøstre utretter hvert døgn i Calcuttas slum og mange andre steder på kloden. Men det viktigste er at Nobelkomitéen understreker at hennes innsats nytter — og at den tjener fredens sak.

Enkel som hun selv og den måten hun lever på er, virker hennes råd til sine medarbeidere i Østens ufattelige elendighet:

«Vær gode og barmhjertige. La ingen komme til dere uten at hun eller han går som et bedre og lykkeligere menneske. Vær levende uttrykk for Guds godhet, ha godhet i deres ansikter, godhet i deres øyne, godhet i den måten dere ber på, godhet i hver hilsen. I slummen er vi lys som stråler ut Guds godhet for de fattige. Gi barna, alle som lider og de som er ensomme litt glede. Gi dem ikke bare omsorg, gi dem også deres hjerter.»

Neste side:

*"Fratrådt
prest
taler ut"*

Fratrådt prest taler ut

Dersom en katolsk prest før i tiden «falt fra», var affæren gjerne omgitt av dyp taushet. Etter det annet Vatikankonsil har så mange prester oppgitt sin tjeneste at noen hemmeligholdelse ikke lenger er mulig. Dessuten er det blitt mer og mer vanlig at de selv griper ordet — for å fortelle og forklare, som oftest også for å rettferdiggjøre seg selv og anklage Kirken, dens strukturer og dens foreldede oppfatning av presten.

En ung østerriker, Anton Grabner-Haider, har gjort de samme erfaringer og gått den samme vei som så mange andre, og også han har skrevet en bok. Den er ikke stor i omfang, bare seksti små sider, og den er formet som fem brev til dagens unge prest eller prestestudent. Forfatteren er imidlertid ikke ute etter å renvaske seg selv, hans ønske er å hjelpe andre. Seks år er gått siden han oppgav sin prestegjerning og giftet seg. Han søkte menneskelig tilfredsstillelse, og han har funnet den, sier han selv, og likevel — kallet til å forkynde evangeliet har han fremdeles. Han hadde sett klart i tide, ville han nok gått en annen vei. Men den gang syntes hans skritt å være nødvendige.

Han beretter om sine studier i brytningstiden før og under det annet Vatikankonsil. Pave Johannes XXIII hadde slått vinduene opp på vidt gap, og det kjentes befriende for unge teologistudenter. Men umerkelig ble befrielsen til forvirring og usikker-

het. Spørsmålstegnene ble flere og flere, ikke minst når man kom inn på prestens stilling og oppgave. Hadde den tradisjonelle prest i det hele noen berettigelse lenger? Mange følte at de måtte finne fram til en ny livsform, selv om det gikk på tvers av Kirkens bestemmelser. I dag er Anton Grabner-Haider overbevist om at prester som ikke er noe annet, og som også ved sitt liv viser at de er prester, kanskje mer en noen sinne er nødvendige for forkynnelsen av evangeliet.

Hans tanker fortjener å overveies, selv om man stundom kunne ha lyst til å stille ham noen spørsmål.

St. Olav gjengir nedenfor utdrag av «Tredje brev» i dansk oversettelse ved Knud Ballin.

Kære ven! Et spørsmål må i like så høy grad beskæftige dig som mig, nemlig spørsmålet om der nødvendigvis til kaldet til at forkynde Evangeliet må svare en særlig livsform. Du ved, at mange mener, at da alle kristne har det samme kald til at forkynde Evangeliet, må en særlig livsform være noget rent sekundært. Eller man siger, at præsterne skal leve midt i verden og derfor skal dele livsform helt og fuldt med alle de mennesker, som de vil forkynde troen for. Det passer ikke til vor tid at have to stænder i Kirken, og det er i modstrid med selve Evangeliet. Alle er præster og ligeberettede og med samme forpligtelser.

Jeg må ærligt sige, at jeg længe var tilbøielig til at dele denne opfatelse. Jeg lyttede til sådanne ideer og blev usikker i min tjeneste som præst. Desuden passede disse tanker mig personligt særdeles godt. Men i den senere tid er jeg blevet meget forsigtig. Jeg er blevet opmærksom på nogle ting, som jeg før ikke så, og det er dem, jeg vil skrive til dig om. Jeg mener, man skal være meget forsigtig overfor ens egne yndlingstanker.

Ved min beskæftigelse med sprog har jeg set, hvor meget en konkret livsform svarer til et bestemt sprogspil. Uden den livsform, som svarer dertil, ville et sprogspil uddø. Nu gælder dette ganske særligt for troens sprog. Bag dette sprog står en meget konkret livsform for troen. Og bag det står troens tale og også virkeliggørelsen af det personlige gudsforhold.

Nu kan nogen mene, at troens livsform fordres af enhver kristen. Men det passer ikke: troen har adfærdsformer, som ikke forlanges af enhver kristen. Lad os tænke på de «evangeliske råd» (frivillig fattigdom, frivillig ugift stand og frivillig lydighed — for Guds riges skyld). Tabet af dem ville udlette en grundholdning i troen. Eller også pålægger Jesus forpligtelser, som vi kristne som helhed ikke er i stand til at gennemføre. Men den, som helt og udelukkende bygger sit liv på Jesu ord, påtager sig disse forpligtelser i sit liv, og derved opretholdes de. Den

sætning som siger, at alle døbte er ens, har ganske vist noget rigtigt i sig, men kan ensidigt opfattet være ligefrem farlig, fordi den nivellerer livsformene og medfører, at væsentlige adfærdsformer i troslivet forsvinder.

Det er naturligvis riktigt, at livsformen hos enhver kristen er et tegn på tro. Men lad os spørge os selv ganske ærligt, om livsformen hos almindelige kristne kan levendegøre alle tegn og fremfor alt de radikale tegn på tro. Jeg frygter for, at troen ville miste nogle væsentlige dybder uden præstens livsform. Den, som vil forkynde troen, viser gennem sit liv de afgørende tegn på tro: det er tegn på overgivelse, på grænseløs tillid, på tryghed og på beredskab til lidelse. Han sætter hele sit liv ind for Gud. Nuvel, det er meget store ord; de svarer ikke altid til virkeligheden. Men det er troens grundlæggende tegn. Derfor har præstens livsform noget at gøre med sproget. Det taler, det forkynder. Hvor fattig ville ikke en forkyndelse være, om den kun var med ord. Jeg tror, at du som præst ikke kommer uden om dette.

Det er derfor forståeligt, hvorfor Kirken lægger så umådelig vægt på præstens livsform. Jeg mente en overgang at denne livsform var uden

betydning og havde mange gode ideer til at ændre den. Nu har jeg dem ikke mere. Jeg har fået en vis respekt for en fastlagt livsform, for et fastlagt sprog. Der er nemlig tros- og livserfaringerne fra mange århundreder inkorporeret: præstens ordination, den teologiske lære om hans tjeneste, de tegn hans livsform udtrykker. Det er rigtigt, at denne livsform må gøres forståelig til enhver tid. Men den må bevare troens grundlæggende tegn. Og jeg ved ikke, om dette gælder alle reformforslag i vor tid. Jeg er i hvert fald blevet forsigtig.

Et meget tydeligt tegn på, at et menneske sætter alt ind for Gud, er uden tvivl afkaldet på ægteskab. Andre tegn kan læses ud af den livsform, der prægede Jesus. Her findes f. eks. den hjælpsomme og kærlige måde, han mødte mennesker på, hans forhold til jordisk eje og besiddelse, hans ubekymrethed og sjælero. Et grundlæggende tegn i den præstelige livsform må — forekommer det mig — være at tjene andre — konkret at støtte og være til for sin næste. Et andet grundlæggende tegn må sikkert være den lidelse, han påtager sig, og som rummer en omskabende kraft. Meningsfuld lydighed kan i forbindelse med tro være et sådant tegn, dvs. beredskab til at underkaste sig og til at være med til fællesskab i troens gærning.

Jeg vil gerne beskrive denne livsform, sådan som jeg ser den. Du opbygger med den og dit ord en livsanskuelse for mange mennesker. De ser, at du er bærer af en livsanskuelse — nemlig troens livsanskuelse. Er du klar over, hvad en sådan livsanskuelse kan betyde i et menneskes liv og i et samfund? Jeg var det desværre ikke i din alder. Jeg havde næsten et samfundsmæssigt mindre værds kompleks med henblik på mit kald, og dengang overbeviste ingen mig om, at det behøvede jeg ikke at have. Hvad en livsanskuelse er, bliver først klart, når man har mistet den, når den svækkes. Sociologer og psykologer lærer os, hvilke følger det kan have for den enkelte. Vi lever åben-

bart i en livsanskuelsernes krise. Vi trænger hårdt til at finde en mening med tilværelsen. Som præst oprettholder du sammen med andre en bærende livsanskuelse. Det er klart, at dette næppe bliver værdsat i det samfund, vi lever i. Man værdsætter videnskabsmænd, politikere og det praktiske livs mænd. Man betragter en livsanskuelse som noget selvfølgelig. I hvert fald var det sådan hidtil; men det vil næppe vare ved. Man rives ud i kriser og aner ingen udvej. Alene dette er tilstrækkelig begrundelse for netop nu at oprettholde din livsform. Det er sandt nok, at troen i vore dage ikke er den eneste livsanskuelse. Vi lever i en pluralitet av livsanskuelser. Men den kristne livsanskuelse er blandt alle de andre livsanskuelser absolut den mest bærende. For den alene er i stand til også at integrere døden, at give døden en mening.

Endnu noget må huskes: du er ved din livsform et tegn på en verden udover denne, eller — som vi siger i vore dage — et levende tegn på Guds eksistens. Det er utvilsomt svært for vor tid at tro. Men på trods af alle, der vil verdsliggøre tilværelsen, søger den tydeligt efter tegn på en tilværelse udover denne. Mennesker søger — nu mere end tidligere — efter en vej, der fører udover alt det, som kan erfares. De søger liden-skabeligt efter et spor. Sociologerne har forlængst lagt mærke til det. Du kan gennem din livsform være mere end et spor. Du kan blive et tegn på det, man søger.

Anton Grabner-Haider:
FRATRADT PRÆST
TALER UD.
Katolsk Forlag.

K. G. J.

FJERNSYNS- ANDAKTER

Torsdagene 18. mars og 1. april holder pater Hallvard Rieber-Mohn andakter i Norsk Fjernsyn, i serien «TRO OG LIV».

BOKHYLLEN

Når dagen vender

Av KARIN GULLERUD-JOHANSEN O.P.

En mann bryter opp fra sitt vante miljø og drar til en liten landsby i Syd-Frankrike. Alene. Han er mellom 45 og 50 år og har satt seg selv stevne nå når han står på livets middagshøyde. Nå er tiden kommet da skyggene snart blir lengre og mørket faller på. Det er tiden for å se tilbake på fortiden og gjøre opp bestikk for fremtiden.

Mannen er Brikt Jensen, sjef for Gyldendal Norsk Forlag, og han har greid å lage en alvorlig og uhyttelig bok om et vanskelig emne. Ikke det at Brikt Jensen skulle egne seg dårligere enn andre til å komme i bokform, eller ha mindre morsomme minner. Men genren har sine farer — det skal godt gjøres ikke å strebe etter å ta seg best mulig ut i helfigur.

Fra første side blir det imidlertid klart at det slett ikke er noe slikt Brikt Jensen er ute etter. Han vil ganske enkelt møte sitt eget jeg i ensomheten for å prøve å finne ut hvem han var, hvem han er, og hvem han ønsker å være i fremtiden. Denne mann han skal være alene med, for første gang på lang tid, han er ikke sikker på at han kjenner ham og kan derfor bevare en velgjørende avstand til ham. Han er ikke «jeg», men «han», noe som bidrar til

å gi hans funderinger almenmenneskelig interesse.

Hans sydfranske landsby heter Gordes og har eksistert i minst tre tusen år. Der bor han i et gammelt steinhus med personlighet og karakter, og ansikt til ansikt med et eldgammelt kulturlandskap som begynner å forvitne, tar oppdagelsesferden til — i det indre og det ytre rom. Nåtid og fortid veves i hverandre. Tankene løper frem og tilbake som skyttelen i en vev, opptatt av å skape sammenheng. Skjønt — sammenheng? Det som slår ham, er tvert imot det bruddstykkeaktige, foreløpige i hans liv, alle oppbruddene, alle de sosiale grupperinger og miljøer han har vært innom, kanskje tilhørt for en tid, for så å forsvinne igjen. Han har ikke denne «grunnleggende dyd, at man vet hvor man er hjemme og hva man skal gjøre».

Er det noe som har skapt en viss sammenheng i hans liv, må det være bøkene. «Det ble hans livsform,» sier han: «å tyde virkeligheten han lever i gjennom skriftene.» En flukt? Stundom har han kjent det slik, men han kommer til at det også er et valg. Kanskje blir «menneskers vilkår og holdninger og drømmer først virkelige når de har

fått form i ord». Og har ikke bøker evnen til å forandre — først den som skriver, men også den som leser?

Men fremtiden — hva med den? Han har sitt arbeid, han er forlegger, og han vet hva det innebærer. «Det ligner til forveksling å være menneske. Det er ikke alltid fornøyetlig. Men det gir ofte mening å være medlem av en ekspedisjon som har et mål ut over seg selv: å være med på å gjøre uro synlig, stadig pånyttede stille ubehagelige spørsmål om veien og målet, å finne vår ensomhet og arbeide sammen. — Han vet det. Handler han etter det?» Kanskje er det spørsmålet han skulle stilt seg i denne tiden.

Det er en verdifull liten bok Brikt Jensen har gitt oss. Vi møter et menneske som ikke er stivnet, som har bevart åpenheten og friheten, evnen til å undres, til å spørre — også seg selv. Dessuten gir han etter min mening mennesker av noenlunde samme generasjon noe av en nøkkel til selvforståelse.

Brikt Jensen:
BREV FRA ET STEINUS
Gyldendal

RØD TRÅD

I FAGET

Med kunnskaper om psykologi og psykiatri som neppe hever seg over gjennomsnittet, og helt uten kontakt med miljøet, er det med litt frykt og beven man gir seg ut på å skrive om et festskrift til en psykiater. Men kanskje er det like godt med noen alminnelige mennesketanker om emnet. Psykiatrien angår jo i høyeste grad mennesket, og den psykiater festskriftet hyller, overlege Gordan Johnsen, står for en uinnviet mer som et medmenneske enn som et fagmenneske.

Utallige er de mennesker han har hjulpet i årenes løp, og bokens liste av gratulanter er følgelig både lang og mangfoldig. Venner og kolleger har skrevet et trettitalls artikler som viser spennvidden i Gordon Johnsens interesser, fra medisin og psykiatri til teologi og sjelesorg. Hans livs verk, Modum Bads Nerve-sanatorium og Institutt for Sjelesorg, Dr. Einar Lundbys Stiftelse, forener disse to poler og vitner om helheten i hans menneskesyn.

Mange av artiklene i festskriftet tar da også opp forholdet mellom sjelesorg og psykiatrisk behandling. Etter at vi er blitt presntert for Gordon Johnsen og hans livsverk, foretar Per Frick Høydal den første grenseoppgang mellom de to områder, og i bokens siste artikler vender vi tilbake til samme emne, sett under forskjellige synsvinkler. I de mellomliggende artiklene stifter vi bekjentskap med mange av psykiatriens kjente navn, både hjemme og ute, og vi får utvidet våre kunnskaper ganske betraktelig, både når det gjelder psykiatriske teorier og behandlingsmetoder og de problemer psykiaterer står overfor. Et lite utsnitt av innholdsfortegnelsen taler for seg selv:

David J. Kvebæk skriver om ekte-skapsterapi, Peter E. Sifneos om bruk av fjernsynsopptak under behandlingen, Hans Jørgen Holm og Heinrich Karl Fierz beskjeftiger seg med drømmer, Harald Frøshaug gir sine tanker om psykoterapiens vesen, mens Leo Eitinger behandler forholdet mellom verdiproblemer og psykoterapi. Nils Retterstøl skriver kulturhistorisk om selvmord, og Tollak B. Sirnes stiller spørsmålet om kristendommen er nevroseskapende. Jung-analytikeren Ian F. Baker redegjør for forholdet mellom sjel og psyke, Willey Olsson tar for seg konformitet og frihet, og Einar Johnsen prøver å risse opp konturene av en ny menneskeforståelse.

Enkelte ting virker umiddelbart skremmende, som bruken av fjernsynsopptak, behandling med LSD og andre narkotiske midler, eller når det tales om «angstfremkallende behandling». Det er lettere å skrive under på et utsagn av Bjarne Kvilhaug i artikkelen «Om behandling og holdninger»: «...alt som befordre angst er av det onde.» Og man håper at alle som steller med menneskers sinn, må ha det han videre sier som prinsipp for sitt arbeid: «Det finnes ikke unnskyldning for å bruke teknikker man vet er farlige hvis ansvaret for konsekvensene ikke er til stede.»

Det som først og fremst slår en under lesningen, er imidlertid den resepekt for og kjærlighet til lidende mennesker som taler ut av de fleste bidrag, også de mest saklig faglige. tråd» i denne mangeartede artik-

Om man kan tale om en «rød tråd» i denne mangeartede samling, så må det være «mennesker og verdier». At sjelesorgen har sine faste verdier, er umiddelbart inn-

lysende. De finnes uttrykt i den kristne tro, og målet for sjelesørgerens virke er i første rekke å føre mennesker til tro. Den klassiske oppfatning er uttrykt slik i boken: «Sjelesorgens hovedanliggende er menneskets frelse.»

Den som skal behandle psykiske lidelser, starter nærmest i motsatt ende. Her har nøytralitet og objektivitet vært det første bud. Om psykiateren eller psykoterapeuten hadde en religiøs eller politisk overbevisning, måtte den for all del ikke farve hans virksomhet. Noen gikk til og med så langt som til å hevde at han heller ikke privat måtte vise hvor han stod. Noe sunt er det i et slikt prinsipp, det kan bety stor respekt for pasientens frihet og egenart. Men bortsett fra at fullstendig nøytralitet neppe er gjennomførlig i praksis, så henger denne oppfatning fremfor alt sammen med bestemte oppfatninger av mennesket.

Freuds menneske var først og bestemt av sine biologiske behov, og psykiske forstyrrelser kunne komme av at de ble undertrykt, hvis de da ikke hadde rent legemlige årsaker. Etter hvert oppdaget man betydningen av forholdet mellom mennesker, og også selve menneskebildet forandret seg. I begynnelsen av dette århundre understreket Adler menneskets behov for å ha et mål å arbeide mot, mens Jung fant ut at også kulturelle og religiøse interesser er noe opprinnelig. I våre dager har særlig Viktor E. Frankl og Paul Tillisch fremhevet betydningen av å ha en mening med livet.

Dermed dukker spørsmålet om livsverdier frem, og psykiaterens absolute nøytralitet blir mer problematisk og på sett og vis mindre ønskelig. Han må selvfølgelig fremdeles vokte seg for å påvirke sine pasienter, men det vil ikke si at han trenger å være uten profil. Dette har skapt større forståelse for sjelesørgerens oppgave i behandlingsopplegget, samtidig som sjelesørgeren mer og mer ser verdien i og nytten av

(Forts. s. 51.)

Fra katolsk presse

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stillemesse	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587			9.30
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00 19.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSTAD: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , lörd.: Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550 sønd.:		18.00	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35 Eikeli kirke.		8.30 19.00	10.45 9.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30 9.30	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214		8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeths hospital</i> , Ila, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		19.30	11.00
<i>St. Elisabethsostrene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 783		8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 487		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)		19.00 8.00	11.00
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30
NARVIK: <i>Den svenske sjomannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634			11.00
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			11.00

offentliggjort dokument at dagens våpensalg er uttrykk for kynisme og fortvilelse. Dokumentet, Christians and the Arms Trade, sier at vi må finne et alternativ til rustningskappløpet. Det setter videre opp disse retningslinjene:

Alle salg og overføringer av våpen må bli notert og offentliggjort av FN.

Ti prosent av militærutgiftene må bli brukt i utviklingshjelp.

Man må skape en bredere offentlig debatt om praktiske måter å redusere rustningsindustriene.

Man må undersøke videre mulighetene for et nasjonalt ikke-vold forsvar.

Hensikten med dokumentet er ikke å komme med en fordommelse av våpensalg, men å gjøre kristne oppmerksomme på at dette er et viktig moralsk spørsmål, heter det.

Verden brukte milliarder av pund på rustninger i 1973, blant annet to og en halv gang mer enn det som brukes til helsevesenet.

Sjefen for Vatikanet Radio, jesuittpater Roberto Tucci sa den 15. januar at Kirken, i erklæringen om seksualitet, viser en klar forståelse for mennesker som på grunn av uhelbredelige patologiske forhold er homoseksuelle. Kirken bygger her på de nyeste videnskapelige undersøkelser. På en pressekon-

■ Biskop Leon Arthur Elchinger av Strassbourg har skrevet en lengre artikkel i L'Osservatore om eutanasi (barmhjertighetsdrap). I artikkelen skiller han nøye mellom eutanasi og beslutninger om ikke å bruke eller å stoppe bruken av maskiner og ekstraordinære hjelpemidler for å holde en person i live. Han nevner den plikt «vi alle har til å gjøre det som står i vår makt for å minske menneskers lidelser og hjelpe dem til en fredelig død», men advarer mot «å gi innrømmelser til de som ikke har vår respekt for livet. Slike innrømmelser kan få umålbare konsekvenser.»

Han sier samtidig at vi ikke kan være trygge på at ikke eutanasi blir et politisk våpen.

Det er kjent at biskop Elchinger skrev denne artikkelen mens visse forslag holdt på å bli fremmet i Europarådet. Det var lovforslag som kunne føre til at eutanasi ble tillatt i noen få, nøye definerte tilfeller.

■ Den britiske kommisjon for Fred og Rettferdighet sier i et

TILSTELNING

til inntekt for feriehjemmet

« PERSBRÅTEN »

i foreningslokalet, Akersveien 5, Oslo.

Lørdag 21. februar kl. 16.30: BARNEAFTEN

Søndag 22. februar kl. 19.30: FOR VOKSNE

Kirkekaffe etter messene.

VELKOMMEN!

Ta venner og bekjente med.

Mariaforeningen.

feranse hvor dokumentet ble fremlagt, sa Tucci at selv om homoseksualitet ikke i noe tilfelle er moralsk rett, må likevel sjelesørgere behandle enkelttilfelle av dette slag med særlig forståelse.

En av hovedgrunnene for at

dokumentet ble offentliggjort var etter Tuccis ord anerkjennelsen av den sentrale rolle seksualitet har i menneskenes liv samt den overdrevne betoning disse ting får i moderne massemedia.

■ Den tredje nasjonale kongress av italienske arbeiderprester ble holdt i nærheten av Modena i første uke av januar. Omtrent halvparten av Italias omkring 300 arbeiderprester deltok. Hensikten denne gangen var først og fremst å peke ut ting i religionsundervisningen og i religiøs praksis i landet som er diskriminerende mot arbeiderbevegelsen. Biskop Pagani fra Gubbio ble hilst velkommen som hierarkiets representant. Han leder den italienske bispekonferansens kommisjon

(Forts. neste side.)

Tyske bøker:

- Glaubenserfahrung und Meditation, kr. 48,50
 Jacques Loew: Christusmeditationen, kr. 59,20
 Rahner: Ignatius von Loyola als Mensch und Theologe, kr. 135,—
 Die Befreiung vom wissenschaftlichen Glauben, Herausgegeben von Heinrich Zoller, kr. 14,—
 Die fünf grossen Weltreligionen, kr. 14,—
 Rahner: Chancen des Glaubens, kr. 11,50
 von Balthasar: Der antirömische Affekt, kr. 19,70
 Six: Beten in der Nacht des Glaubens, kr. 32,60

Engelske bøker:

- Merton: Thoughts in Solitude, kr. 23,—
 Rahner: Encounters with silence, kr. 23,—
 Common Catechism, kr. 84,—
 New Catechism for adults, kr. 54,—
 Rieber-Mohn: Reisegleder er kommet i nytt opplag.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1, tlf. 20 72 48
 Åpent kl. 9—16, lørdager kl. 9—14

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke	}	Arendal
Bispegården		
St. Joseph's Institutt	}	Bergen
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Hammerfest
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Hønefoss
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Tromsø
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Trondheim
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Tønsberg
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	Tønsberg
Bispegården		
St. Olavs Kirke,	}	Tønsberg
Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg

Ved bestilling av olje:
 Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

BØNNEUKEN(E)

Når norske kristne skal be om kristen enhet, har vi vanskelig for å bli enige om måten å be på og hvem som skal få være med oss å be. Derfor er det nå i en årrekke gjennomført to ekumeniske bønneuker for kristen enhet i løpet av januar. Den evangeliske allianse og Bønneuken for kristen enhet står bak hver sin uke. «Kristelig Tidende», Metodistkirkens organ, har i den anledning intervjuet pastor John Barth Johannesen, som har kommentarer til denne «ekumeniske» praksis som det er verd å merke seg:

«— Det må nok virke forvirrende på mange at vi har to slike bønneuker i januar måned, sier Barth Johannesen. — Jeg skulle ønske at vi kom så langt at alle kirkesamfunn og kristne organisasjoner kunne slutte opp om en felleskristelig bønneuke.

Ledelsen i Bønneuken for kristen enhet kan gjerne tenke seg at det ble bare en uke, men da må betingelsen være at alle kirkesamfunn er med. I dag ønsker f. eks. ikke pinsevennene og Misjonsforbundet å være med fordi den katolske kirke deltar. Foruten katolikker består ledelsen i Bønneuken for kristen enhet av lutheranere, baptister og metodister.

— Hva er forskjellen mellom denne bønneuken og den uken som Den evangeliske allianse (de protestantiske kirkesamfunn) arrangerer?

— En kan vel si at Gudstjenestene i Bønneuken for kristen enhet er lagt opp mer på et kirkelig plan, mens Alliansens bønnemøter er mer frie bønnesamvær.

— Hvis vi fikk en felleskristelig bønneuke — ville da f. eks. katolikkene kunne gå med på et mer «fritt» opplegg?

— Ja, det tror jeg.

På spørsmål om en i opplegget av Bønneuken for kristen enhet mest tar hensyn til katolikkenes ønsker, svarer Barth Johannesen benektende. Etter hans mening kan også metodister og andre frikirkelige føle seg hjemme ved disse bønnegudstjenestene. Han legger vekt på at det er en uke for bønn.

— Vi har gjort forsøk på å få til én bønneuke, men det har ikke gitt resultater. Og egentlig har jeg vel ikke så veldig stort håp om at det vil lykkes i den aller nærmeste fremtid.»

(«VAR KIRKE»)

Fra katolsk presse

(Forts. fra forr. s.)

for industrikontakter og har selv vært kapellan i Katolske arbeideres forbund i Italia. Ikke desto mindre måtte han lytte til en hård anklage da en av de deputerte, i pakt med andres kritikk av Kirkens holdning til arbeiderklassen, sa direkte til ham:

«Vær klar over en ting. Hvis De akkurat nå føler Dem isolert, så er det en isolasjon vi her har levet i under de siste 25 år. Ta det som en bot for Dem selv og de andre biskopene.»

■ Tre biskoper i Syd-Brasil har krevd at land i Parana, Santa Catarina og Rio Grande do Sul, land som tilhører indianerne, men som nå er okkupert av andre, skal gis tilbake til indianerne. Uten sine landområder

vil ingen av dem kunne overleve, fysisk og kulturelt, sier biskopene.

Presidenten for den tyske Justitia et Pax-kommisjonen, biskop Tenhumberg, har bedt Sjahan av Persia om å vise ti dømtede medlemmer av en hemmelig marxist-organisasjon barmhjertighet. De ti ble nylig kjent skyldig i åtte drap og dømt til døden av en militærdomstol. (Dommen er fullbyrdet.)

Det hemmelige katolske kirkebladet i Litauen har klart å få ut to nye numre av bladet, tross alle forsøk av myndighetene på å stanse det.

Blant innholdet finnes et åpent brev fra redaksjonen til kardinal Bengsch i Berlin: Redaksjonen kritiserer forhold ved kardinalens besøk i Litauen i august i fjor, særlig det forhold at han lot seg guide og ble hindret i å høre om «uønskede saker».

Skaff

St. Olav

en ny

abonment

i 1976

RØD TRÅD

(Forts. fra s. 47.)

å ha en psykologisk skolering. Begge parter er i ferdi med å innse at de ikke ganske enkelt kan dele den syke mellom seg, slik at presten får den «åndelige» del og steller med frelsen, mens leger tar seg av resten. Men nesket er en helhet og må behandles som det. Sjelesørgeren får derfor stadig oftere sin plass i behandlergruppen, noe som gir nye muligheter for positivt samarbeid, men også skaper nye problemer. Hvor går grensen mellom psykoterapi og sjelesorg, og hva med taushetsplikten?

Forlaget betegner boken som «populærvitenskap på sitt beste», og den er meget interessant lesning. Men man bør ikke være redd for fremmedord og faguttrykk og helst ha litt kjennskap til emnet på forhånd.

VISJON OG VILJE.
Festskrift til overlege
Gordon Johnsen.
Fabritius Forlag.

K. G. J.

«SOLSANG»

Mot slutten av sitt liv diktet Frans av Assisi «Solsang». Det var etter at han i 1225 hadde trukket seg tilbake til Klarasøstrenes kloster, alvorlig syk og nesten blind. Der bad han om et leie i et lite skjul på marken, for at han heller ikke i sykdommen skulle la seg friste av kroppens krav til bekvemmelighet. Her diktet han sin skjønne lovsang til Herren, som nå er kommet i en praktfullt illustrert utgave ved den svenske tegneren *Veronica Leo*. Den norske gjendiktningen er ved Carl Fredrik Engelstad, og boken er sendt ut på Gyldendal.

OSLO

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG
Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 83

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STALARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Stortings pl. 7 — Oslo 1

Telefon
(02) 33 36 24 Telegr.adr.:
33 55 25 Rustfriknut

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Tlf. 21 69 06

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvel 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

FREDRIKSTAD

EDVARDSEN & NORHEIM A/S

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

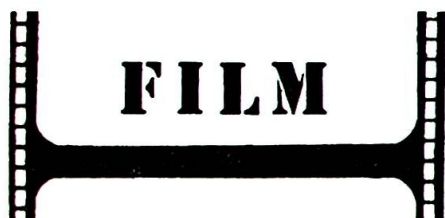
Drammen

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

Neste nummer: 28/2

«Yrke: reporter»

Det er visse yrker som er særlig utsatt for underholdningsindustriens interesse. Vi har leger, som bl. a. har skapt begrepet «legeromaner», som i sin tur sikkert har bidratt til å gi godtfolk gale forestillinger om livet bak hospitalets murer. Vi har prester og nonner — og å se dem utfolde seg på film kan minne om å spise syltetøy med sukker på. Vi har politifolk og ikke minst privatdetektiver (og her kan man føye til at mange av de siste og verste filmene om dem kan få en til å lure på om det ikke her er gjort et smart forsøk på legitimere vold: når lovens voktere knaller ned folk, kan det unnskyldes med at det skjer i en rettfærdig saks tjeneste). Og endelig har vi journalister. Gjennom filmen er det skapt en prototype av en pressemann: kynisk, beregnende, upålitelig, alltid på farten, med dårlige manerer og rampet sprog, uten tanke på annet enn store overskrifter. Det finnes et par slike i det virkelige liv — blant seriøse pressefolk betraktes de som utvekster på et yrke som er interessant, givende, ofte slitsomt og sjelden dramatisk. Når derfor en film med titelen «Yrke: reporter» kommer opp, og den endatil er laget av mesterregissøren Anthonini, er det med delte forestillinger anmelderen møter opp: får han se noe han kjenner igjen fra sine 30 år i yrket?

Svar: nei. Reporteren i denne filmen er på et noe uklart oppdrag i Afrika. Et sted møter han en annen hvit mann, som er nokså lik ham. Den andre dør — helt ikke-voldelig av

hjerteslag — og reporteren bytter identitet med ham. Det er ikke helt klart hvorfor han gjør det, dels formodentlig i håp om å komme på sporet av en større våpensmuglingsaffære, dels for å rømme fra noe i seg selv. I sin nye identitet merker han seg forfulgt, og filmen ender med at forfølgerne innhenter ham.

Dramatikken i filmen er lavmælt, antydnet, særlig de aller siste scenene er mesterverk i antydningens kunst: vi HØRER, men SER ikke hva som foregår i det hotellrommet kameraet vender ryggen til.

Fotograferingen er praktfull, dvelende, langsam, artistisk. Det er neppe en film for massemarkedet, den reiser ikke etiske problemer og den har sterkt begrenset underholdningsverdi, men bevares hvor den er kunstnerisk raffinert.

Oslo Kinematografer har nå i sitt jubileumsår begynt å sette opp en serie eldre filmer. På Carl Johan Teatret skal det vises en rekke filmer plukket ut av filmkritikerne, på Veslefrikk går klassiske Chaplin-filmer. Dette er et utmerket tiltak, men det burde komme tilskuere utover landet til gode også. Jeg vet ikke hva det koster av ekstrautgifter å distribuere eldre filmer som henvender seg til et fåtallig publikum, men er det ikke en oppgave for Kulturrådet å finansiere slikt? Eldre bøker har vi i hyllene, gamle malerier henger på museer og er reprodusert i kunstbøker, gammel musikk kan nytes på plater og bånd, men gamle filmer er det vanskeligere å få sett — det er urimelig at de bare skal reserveres hovedstaden.

PER BANG

Februar / mars

Den 21/2

PETER DAMIANUS,
BISKOP OG
KIRKELÆRER

Den 29/2

FASTELAVN

Den 3/3

ASKEONSDAG

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 60 pr. år.
Kr. 30 1/2 år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 70.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.